

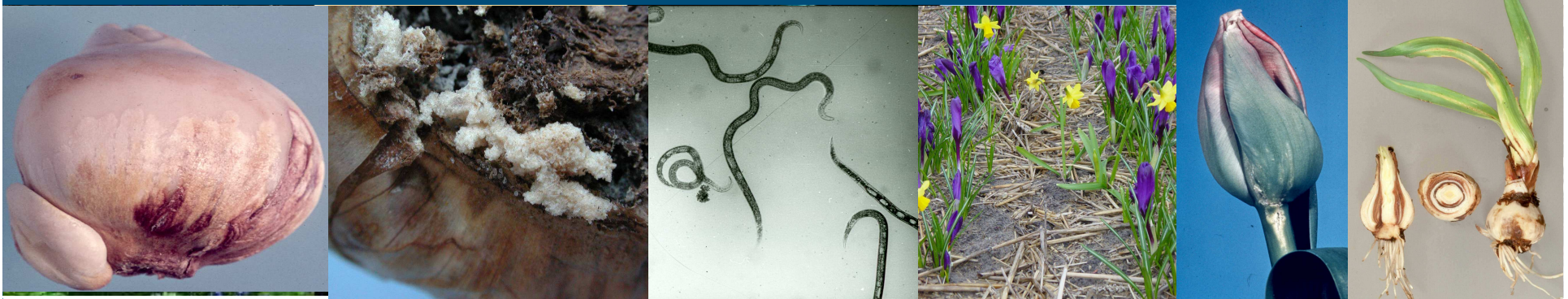

Stengelaaltjes: een totaalverhaal

Peter Vreeburg

februari 2010

Joop van Doorn, Robert Dees, André Korsuize

Aantasting door stengelaaltjes

- Enorme impact door Q-status.
 - Verplichte maatregelen voor partij (vernietigen/koken) en grond (inunderen/ontsmetten/minimaal 6 jaar geen waardplant)
- De oorzaak van een aantasting is niet altijd aan te geven omdat een besmetting lang kan sluimeren
- Voorkomen en bestrijden van een aantasting door stengelaaltjes is complex, door de vele aspecten
- De aandacht moet gericht zijn op meerdere fronten tegelijk

Presentatie gericht op verspreidingsbronnen

Belangrijke bronnen zijn:

- Partij
- Grond
- Verwerking
- Bolontsmetting

Partij

- Veelal latent in een partij aanwezig
 - Bijv. elk jaar ca 30 narcisbedrijven met een aantasting ondanks de onderdrukking door de standaard warmwaterbehandeling
 - Bij tulp zijn er ook veel voorbeelden dat de aaltjes waarschijnlijk al jaren aanwezig waren, voordat een aantasting werd geconstateerd
 - Dus bij aankoop:
 - Vooraf informeren bij BKD (met toestemming van verkoper)
 - Behandel aankoop als mogelijk besmet
- ➡ Zwaar koken (narcis) en apart zetten

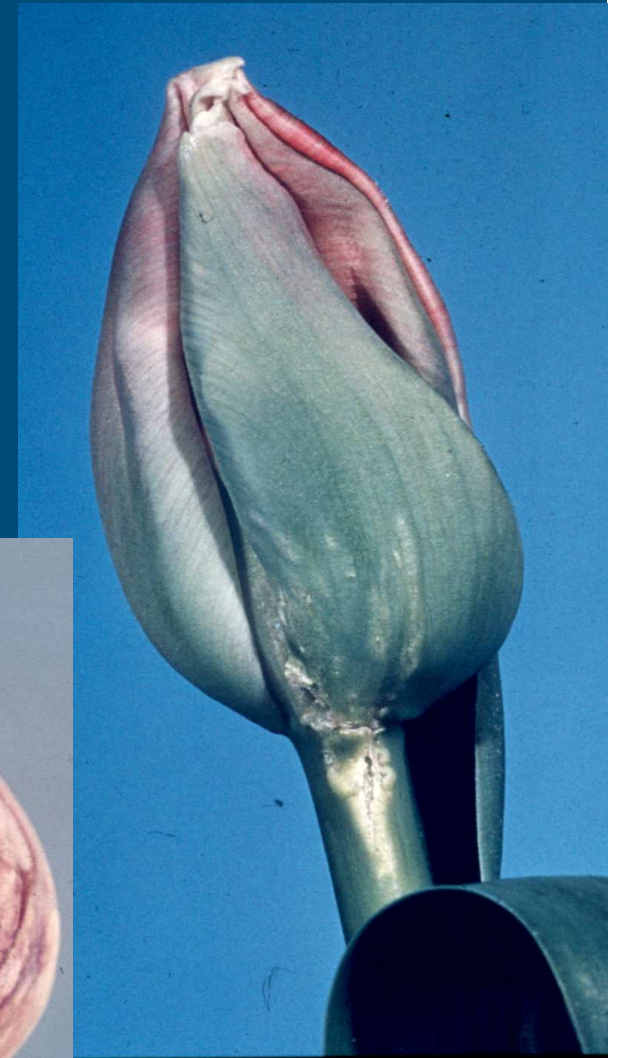

Eigen partij

- Selectie op veld en in de schuur
 - Let op uitschot en raadpleeg bij twijfel een deskundige

Tulp: symptomen stengelaaltjes

PRAKTIJKONDERZOEK
PLANT & OMGEVING
WAGENINGEN UR

Meer symptomen

- Zie ook site BKD, links onder: “foto’s stengelaaltjes”, met veel afbeeldingen van stengelaaltjesaantastingen
 - tulp, narcis en hyacint
 - op veld, broei en in de schuur
- Foto’s kunt u uitprinten en in de schuur hangen bijv. bij de leesband

Eigen partij

- Bijhouden van historie
- Koken:
 - Preventief of verplicht (= zware wwv)
 - Bij narcis geen 100% bestrijding (soms ook niet na zwaar koken)
- Mogelijkheden plantgoedmonsters?
 - ➡ Eerder besmetting signaleren voorkomt veel schade

Grond

■ Vruchtwisseling

- Vele waardplanten (lopend onderzoek, zie schuur)
- Voorkom opslag (oa. kneuzer)
- Denk aan rol van narcis als potentiële verspreider

■ Voorkom besmetting via machines (eigen en van loonwerker!)

Grond

- Teeltplan en plaats van partijen vastleggen
 - Ziekzoeken op veld en in de schuur voor detectie
- Bij huur en aankoop: informeer vooraf bij BKD naar historie perceel (met toestemming eigenaar)
- Mogelijkheden grondmonsters??
 - ➡ Eerder besmetting signaleren voorkomt veel schade

Grond: Bestrijding

■ Inundatie

- 12 weken

■ Grondontsmetting

- Metamnatium + dazomet (6 weken onder plastic)
- In 2009 25% afgekeurd na grondontsmetting!! Oorzaak??

➡ Zorg voor juiste omstandigheden (grond, vochtigheid, temperatuur, toepassingswijze, ...)

■ Bijvoorkeur na bestrijding eerst een jaar géén waardplant telen

Verwerking

- Bedrijfshygiëne
 - Voorkom (her)besmetting. Hou rekening met windrichting: loof, stof en aaltjeswol
- Partijvolgorde bij verwerking vastleggen
- Mogelijkheden stofmonsters?

Verwerking: bestrijding dmv. warmwaterbehandeling

Belangrijk:

- Voor beste werking en géén schade zorg voor de juiste voorbehandeling: afh. van gewas, behandeling en tijdstip
 - nu ook tulp in onderzoek (zie schuur en lezing Hans Kok)
- Controle van kookproces
 - Meten = weten
 - Oa. controle en onderhoud van de kookketel
 - zie ook lezing Hans Kok

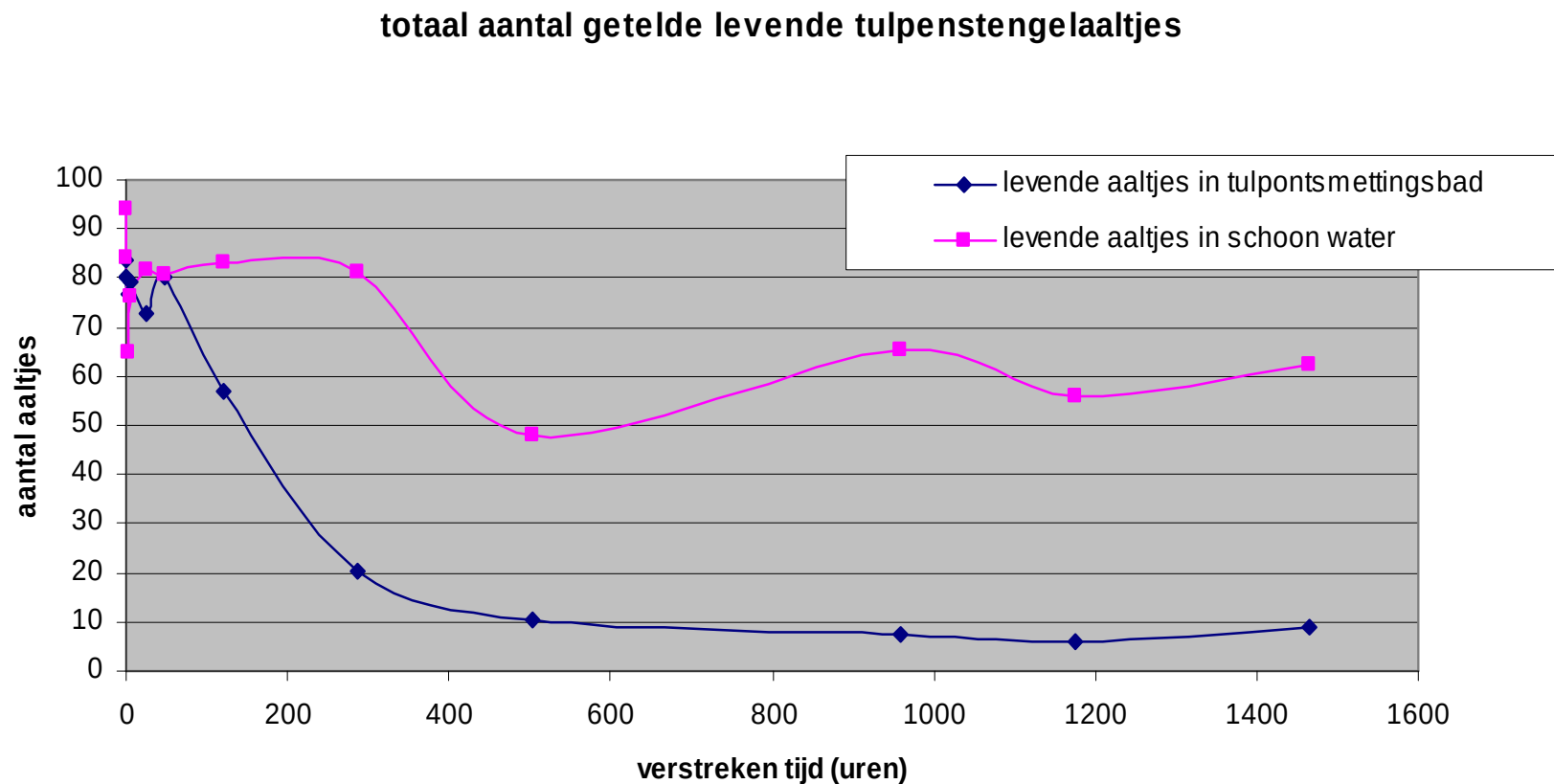

Bolontsmetting

- Wees u ervan bewust dat het ontsmettingsbad een verspreidingsbron kan zijn.
 - Aaltjes komen in water vrij uit de bollen
 - Aaltjes overleven lang in water en in tulpontsmettingsbad
 - Aaltjes worden bij het ontsmetten ook weer uit het bad opgenomen door de bollen

Overleving tulpenstengelaaltjes in water/ontsmettingsbad

Bolontsmetting: Verspreiding tegengaan

- Er zijn geen middelen beschikbaar
- Mogelijk via verhitting van ontsmettingsbad
- Wanneer?
 - Dit jaar of in recent verleden aantasting door stengelaaltjes op bedrijf
 - Bij aankoop van partijen
 - Bij overgang van ene naar andere partij
 - In de avond

Bolontsmetting: Verspreiding tegengaan

■ Hoe?

- Bestrijding actieve stengelaaltjes: 30 minuten 50°C
- Ook bijv. Fusarium bestrijden dan: 1 uur 60°C
- Ontsmettingsbad af laten koelen alvorens de volgende bollen te ontsmetten

Tot slot

- In de schuur diverse posters mbt stengelaaltjes
- Heeft u nog vragen??

Bedankt voor uw aandacht.
Sterkte bij uw strijd tegen een aantasting door
stengelaaltjes.

© Wageningen UR

PRAKTIJKONDERZOEK
PLANT & OMGEVING
WAGENINGEN UR